



Training ethiek in het sociaal werk

Professionals in sociaal werken lopen dagelijks tegen ethische vragen aan. Of ze die als zodanig herkennen hangt af van hun gevoeligheid voor ethiek. Het herkennen en erkennen van een ethische vraag is de eerste stap naar een zorgvuldige respons. Maar sensibiliteit en 'moreel waarnemingsvermogen' is niet genoeg. Een professional heeft ook handvatten nodig om op een goede manier om te gaan met ethische vragen.

Het is daarom van belang om vanaf de bron te werken aan de verbinding tussen de grote ideeën en de alledaagse praktijk. De training 'ethiek in sociaal werk' begint bij het begin van de ethiek, in de filosofische basis. Want zonder dat fundament zakken bouwstenen als een beroepscode, ethische competenties en methoden voor reflectie al snel weg in het moeras van de dagelijkse waan.

Doel

Het versterken van de ethische sensibiliteit is essentieel voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Sociaal werkers die over kennis en vaardigheden over ethiek beschikken sluiten beter aan bij cliënten, kunnen beter uitleggen wat ze doen (en waarom) en hebben minder last van het fenomeen morele stress.

Doelgroep

Professionals, teams en organisaties in het sociaal werk.

Resultaat

- Deelnemers hebben kennis van ethiek, ethische theorieën en ethische beginselen relevant voor sociaal werk
- Beschikken over vaardigheden om ethische vragen en dilemma's te herkennen en daarmee om te gaan (werken met het stappenplan)
- Hebben beter zicht op wat hen in ethische zin drijft
- En kunnen daardoor na afloop hun handelen beter legitimeren

Inhoud

Wat is ethiek?

Het fundament van de ethiek ligt in de filosofie. Al eeuwenlang houden mensen zich met de vraag bezig: wat is goed handelen? Die vraag is relevant voor veel beroepen, maar vooral voor mensgerichte beroepen zoals sociaal werk. De training start in de klassieke filosofie, waar de bron ligt

van de mensgerichte vragen naar wie we zijn, wat onze plaats is in de wereld en wat dat betekent voor de manier waarop we met elkaar omgaan.

Ethische theorieën

De zoektocht naar de vraag: wat is goed handelen heeft een aantal 'grote' antwoorden opgeleverd. Deze antwoorden zien we in contour terug in alles wat we in sociaal opzicht om ons heen zien: ons rechtssysteem, onderwijs, zorg, beleid. Eigenlijk in alle 'sociale ordeningen'. Die theorieën zijn van belang om zicht te krijgen op de manier waarop mensen éthisch argumenteren'. Wat vinden zij goed handelen en vooral: waarom?

Ethische beginselen in sociaal werk

Vanuit de filosofische vraag en de theorieën als – voorlopig – antwoord daarop, zijn beginselen al dan niet expliciet geformuleerd. Sociaal werk heeft in de loop van de geschiedenis haar brede beginselen verder uitgewerkt. Dat betekent dat we wereldwijd als sociaal werkers uitgaan van dezelfde ethische principes. Hier krijgt het antwoord op de brede filosofische vraag steeds meer vorm. We gaan in op de 'grootheden' rechtvaardigheid, waardigheid, respect, vertrouwelijkheid, dienstverlening, etc.

De beroepscode

De in de vorige stap besproken grootheden krijgen vorm in de beroepscode. Dat lijkt een set van gedragsregels, maar heeft een deel dieper gelegen oorsprong. Voor professionals en cliënten is het echter van belang om hun ethiek te borgen in concrete afspraken. Sociaal werkers zijn op die manier helder over wat hun manieren zijn, en waar cliënten op mogen rekenen.

Omgaan met ethische dilemma's in sociaal werk

Een beroepscode helpt bij het oplossen van dilemma's, maar beroepscode werken niet 'vanzelf'. Er moet een activiteit zijn die de code in werking zet, in beweging brengt. Dat doen professionals door dilemma's met elkaar te bespreken aan de hand van reflectie en gespreksmethoden. En zo krijgt de verkenning vanaf het filosofische begin definitieve vorm in een (besluite over) een handeling. Wat gaan we doen en waarom?

Praktisch

Tijd	1 dag – 2 dagdelen
Registratiepunten	In aanvraag
Werkwijze	Incompany
Aantal deelnemers	max 15
Kosten	1.450,--

Over de BPSW, de BPSW school en de professionele standaard

Over de BPSW

De BPSW is dé beroepsvereniging van professionals in het sociaal werk. Zij biedt onderdak aan onder meer maatschappelijk werkers, professionals in wijkteams, jeugd- en gezinsprofessionals en sociaalagogisch werkers. Ook andere beroepsgroepen in het sociaal werk zijn van harte welkom.

Als representatieve beroepsvereniging die zichtbaar is in de maatschappij geeft de BPSW stem aan professionals in sociaal werk. De vereniging werkt aan de ontwikkeling, kwaliteitsbewaking en profilering van het sociaal werk en behartigt de belangen van haar leden.

Over de BPSW school

De BPSW-school biedt trainingen, masterclasses, intervisie en supervisie op thema's waarin beroepsethiek, professionele standaard en professionele autonomie belangrijke thema's zijn. Daarnaast geeft de BPSW school ruimte aan thema's en onderwerpen die in het reguliere onderwijsprogramma onder druk staan, zoals het bespreken van seksualiteit binnen de hulpverlening, bieden we trainingen rond specifieke methodieken, zoals "Werken in de digitale samenleving" of agressie regulatie. Tevens bieden we actuele kennis aan in de vorm van masterclasses rond privacy en geheimhouding, wetgeving én bieden we specifieke nascholingsprogramma's voor bijvoorbeeld sociaal werkers in de zorg, of in het bedrijfsmaatschappelijk werk.

Over de Professionele standaard

De beroepscode is gedefinieerd door professionals op basis van ervaringen met ethische dilemma's in de praktijk. De BPSW is als beroepsvereniging en vertegenwoordiger van professionals eigenaar van de Beroepscode voor Maatschappelijk werkers, Beroepscode van Agogisch werkers, De Beroepscode van Jeugdzorgwerkers en de Beroepscode van de Jeugd en Gezinsprofessional. Daarnaast is de BPSW mede-eigenaar van de Beroepscode voor Sociaal Werkers. Het is ook de beroepsvereniging die richtlijnen (mede) ontwikkelt autoriseert die daarmee een werking hebben voor alle sociaal werkers. De beroepscode en de richtlijnen vormen samen de professionele standaard – waar sociaal werkers mee moeten kunnen werken.

Over de trainers

Jurja Steenmeijer is maatschappelijk werker en ethicus. Na decennia in de praktijk te hebben gewerkt, geeft ze nu trainingen beroepsethiek en biedt ze ethiekondersteuning aan professionals en organisaties in sociaal werk. Het gaat dan met name om het begeleiden van morele beraden en het bieden van ethische consultatie. Daarnaast houdt ze zich bezig met de codificering van de beroepsethiek van sociaal werk. Onder andere door promotieonderzoek naar de filosofische onderbouwing van beroepscode en praktijken van sociaal werkers. Met enige regelmaat schrijft zij artikelen over beroepsethiek en tuchtrecht, bijvoorbeeld in Vakblad Sociaal Werk (Rubriek 'leren van tuchtrecht').